

VICTORIA,

Quam

Inuvante DEO Optimo Maximo

SERENISSIMI,

ET INVICTISSIMI

SIGISMUNDI III. Regis

Poloniæ & Sueciæ &c.

exercitus,

Duce Illustrissimo & fortissimo Iohanne

Carolo Chotkewicio

aduersus

Carolum Sudermanniæ, Nerich, &

VVermlandæ Ducem,

Stratis & profligatis maximis Copijs;

Rigæq; Secundâ obsidione solutâ,

Insignem & ad miraculum usq;

foelicem

Prope Kerckholmum 17 Septembris,

Anno 1605

obtinuerunt

Conscripta à *Basilio Plinio. M. D.*

RIGÆ Livonum Typis Nicolai Mollini.

DEO Optimo Maximo

Iustissimo Clementissimo

In gratum Votum:

SERENISSIMO ET INVICTISSI-

mo Sigismundo III. Regi Poloniae & Sueciae,

Domino suo clementissimo,

In devotam gratitudinem:

Illustrissimo & fortissimo Iohanni

Carolo Chotkevicio, cæterisque Com-

mlitonibus maxime strenuis nobi-

lissimisq; Polonis, Lithvanis,

& Livonis,

In debitam laudem:

*Inclita Civitas Riga patria sua
charissima*

In jucundam memoriam admi-
randæ liberationis,

Dicat & Consecrat

BASILIVS PLINIUS

Med. Doct.

P O E M A.

De Victoriâ maxime Insigni & memorabili
adversus Carolum Suderman: Ducem
Stratis & profligatis illius maximis copijs,
Rigâq; secunda obsidione
solutâ.

*H*actenus arcanis Natura evolucere fibris
Artificis jucunda DEI miracula dextra
Cura fuit, nostri curis non dissona Phœbi,
Cura secunda, animi curarum dulce sepulchrum;
Victricis nunc iusta DEI miracula dextra,
Iustitia nunc arma canam, quibus hosticus urbi
Aversus furor, & rapida violentia dextra;
Urbi, quam charam Clementia dia sub umbris
Alarum fouet & patrijs complectitur ulnis,
Atq; tot infandis gaudet superesse periculis
Incolorem, invictam, & florantem lumine verbi.

Ergo age Melpomene paulisper suspende seuerum,
Quod de seminibus rerum primo orsa procella
Appulsu confisa melos, & lata calorem
Nunc mecum his intende modis: en præscia finem
Mentis ab augurio tua concita uota sacrarunt:
Stabit ab his etiam Riga inconcussa procellis,
Ceu primis illæsa stetit, dextraq; l'Ebora
Differet in seros miracula dia nepotes.

Auguror, extremo hic se fluctus franget hiatu,
Incassumq; fremens clava argumenta relinquet;
Consilij, quod, mole sua ruat impetus, expers,
Quam, qua Iustitiâ caruerunt ausa fideq;
Fine suo careant, nunquam impunita ferantur.
Ista decem ante dies certa spe plena canebas,
Quæ rata cuncta vides, fugit hostis, & errita fren-
Ausâ, jacent acres diffusa strage phalanges. (det
Illius hinc iterum, ceu cum Sol quatuor annos
Ante diem nocti sociasset lancibus equam,
Classibus, & flammis fidens sese impetus audax
Fregit & in Rigam celeri quàm fulgure præceps
Allidit, parili subito collisus & in se
Absiliit, quem nox una intulit, abstulit & nox
Una, fugam incursum, numve incursum fuga velox
Vicerit ambiguum, certant infamiâ uterq;
Non aliter flumen, quod verno Sole solutus
Intamuit niuibus, & Helso monte uolutum
Per præceps ruat, obsistat si saxeus agger,
In sua cum strepitu refugum convitia rauca
Fertur, vorticibusq; suis sese implicitum angit.

Magne opifex mundi, rerum suprema potestas,
Sancte Deus, sancto qui numine cuncta gubernas,
Cuncta fones; cuius non enarrabile nomen
Flammiferi texta alta poli, & claustra infera regni
Lucifugum, & terra percussa elementa tremiscunt;
Quem

Quem violenta tremit rabies submissa ferarum,
Vis humana feris, quem longe immanior, horret:
Te regem, authoremq; suum Natura fatetur
Subdita; Regem, uno quò Iudice stantq;, caduntq;
Ausa hominum, seu bella ferant, seu gaudia pacis,
Seu stabilire uelint armis, seu perdere regna.
O opera admiranda tuà! ô fortissima tela
Iustitia! ô inuictam in victo robore dextram!
Tu peccata quidem Iustâ Iustissimus ira
Prosequeris, sed subjectis clementia præstas
Signa tamen patrij auxiliij, patrijque fauoris.
Tu nostram extremis his tempestatibus urbem
Ereptam incolumi das vertice tangere cælum,
Spesq; suâ majora, & inexpectata referre
Gaudia, tu nimbos infesto fulmine Martis
Terrificos placide permutas lumine pacis.
Hæc tua magnifica monumenta illustria laudis,
Hæc miranda tui patrij argumenta fauoris
Aonijs celebrata modis, dum laudare conor,
Et memori exemplo ad seros transferre nepotes,
Ipse faue, & dignum verbis precor adde vigorem.
Tuq; adeo Arctoj spes inuictissima mundi,
Sis facilis, Sigsmunde, tui victricia Martis
Signa cano, tua Iustitia clementia votis
Subscribat, Deus ipse tuis dum partibus astat,
Dum conjuratis cælum tibi militat astris;

Ar-

*Arctoa si non oracula vana Sybilla
Iustitiâ ex victrice Dei, dum proficis, hostens
Conteris, euentum victoria tertia laudat,
Ter defensa tuis fidissima Riga triumphis
Applaudit, ter se jactat te Rege beatum.*

Anno 1582.
Pax inter Po-
lonos & Mo-
schos inita.

*Inuicti Regis Stephani quum fortibus armis
Cesserat edomitus Moschi furor, cruta diris
Cladibus, inq; nouum reuocata Livonia florem
Enituit; Pacis valido circum undiq; fidens
Fœdere in antiquum paucis labentibus annis
Surrexit decus, ut nusquam sua uulnera, nullis
Vasta cicatricum vestigia nosceret umbris.
Iam tuta omnia erant; jam fertilis omnia frugum
Copia inundabat, superat spe maior auarâ
Prouentus rerum omnigenarum, proferre nec ultra,
Incrementa sui tanta hac quò posset, habebat;
Iam ne non posset capere, se ferre timebat;
Cum subito muidie Stimulis crudelis ab Orco
Excita civilis belli boruida semina Enyo
Spargit, & Arctois tempestatem arcibus atram
Impingit, rumpit leges, cognata reuellit
Fœdera, Iuratum fidei proculcat honorem.*

Anno 1599.
1600.
1601.
29, Augusti.

*Protinus hinc contra Sigismundum turbida regem
Carolus arma mouet; securra Liuonica raptat
Oppida, rura, arces; Rigamq; inopinus ad urbem
Nocte ruit, sed nocte fugit, sua castra relinquit*

Ter.

Territus aduentu Regis, secumq; minaces
 Committit ventis fremitus: Zamoscius acer
 Eripit obsessas arces, atq; oppida capta
 Restituit: Iustis toties victoria signis
 Certa fauet, toties tamen iniusta integrat arma
 Hostis, & acceptis tot cladibus acrior instat.
 Non illum obnixum mouit furialibus ausis
 Sanguine tot pingues campos feruere suorum,
 Quos Vendum, quos Volmarium, quos forte Felinū,
 Quos Kakenhusum prospectat de rupibus altis;
 Non infanda Liuoniaca fortuna repressit
 Plebis, ab auspicijs armorum inflicta suorum;
 Dum numerumq; fidemq; super tot millia sternit
 Sana fames, sternunt dira contagia pestis,
 Sternit acerba gelu rigidi inclementia cali.
 Crediderim tantis Stygij mollita tyranni
 Pectora congemuisse malis; tamq; furoris
 Inuidiam haud potuisse pati, obriguisse pudore
 Thesiphonem, victasq; suas dolesse Ceraftas.
 Exprobat ipsa trucem sibi formidabilis Arctos
 Duritiam, inq; suis se detestatur alumnis.
 Incubat exidio tamen haud minus ille Livonum,
 Et quia nil superat terris quod vastet, iniquis
 Interea ipsa latrocinijs maria omnia turbat,
 Extera discerpit commercia, quoq; nocere
 Ingenio, quāq; arte potest impendere pergit.

noctu hora 2.
 Rigam inva-
 dere cona-
 tur Carolus.
 17. Septemb.
 castra relin-
 quit fugit in
 naves.

Plus quam
 septem infig-
 nibus maxi-
 me cladibus,
 diversis tem-
 poribus acci-
 ptis nondū
 quiescit.

- 22 Nescit enim metam, innocuaq; infensa quieti
 22 Vis injusta, semel postquam rationis habenas
 22 Fregit in abruptum fertur, subsistere nescit.

At vero oppositus rabidis conatibus umbo
 Riga obstat, Rigam ergo animo, Rigam omnibus ar-
 Consilijs tandem eruere; illam quatuor annos (det
 Iam uorat infestis odijs; illam omnibus urget
 Insidijs, Vulcani atras illi asperat artes.
 Sulphuris & nitri quantum juga Suecica promunt
 Destinat; ut flammis perdat, quam nesciat armis
 Vincere: fulmineo reboantia mille fragore
 Omnibus exhaustis aris tormenta fodinis
 Deuouet: igniuomos immensis molibus orbis
 Conglomerat, quibus Enceladi fornacibus Athna
 Vasta minus furor eructat, neq; noxia tantum,
 Tamq; volumina flammaram impetiosa frementum
 Proruit; Arctoa quibus ira modestior Hecla.
 Nec minus emissis procerum trans aquora primis
 Teutonicis turmas equitum conscribit in oris,
 Germanasq; omni peditum legit urbe cohortes,
 Et Scotos, Suecosq; suos in mœnia Riga
 Armat, & immensis animos accendit auaros
 Promissis, justiq; odij sub crimine causas
 Insuscipat, certosq; audet spondere triumphos.

Anno 1605
 1. August.
 Comes Mans-
 feldensis loa-

Feruida Næmci lustrabat terga Leonis
 Phœbus, & extremo incessebat Syrius astu

Aera

Aëra, cùm plenis Duna subit ostia velis
 Classis, & armato fulgentes milite cymba
 Innumera hostilis præportant signa furoris:
 Agmine condensò in ripam grassantur utramq;
 Nec mora, Præfectus Comitum de sanguine claro
 Qui sua Mansfeldo diducunt nomina, turmas
 Exponit, structâq; acie comparuit urbi.
 Sed simul atq; canis juga vallorum acrius antris
 Detonuerè, fugit; latebras, quas proxima præbet
 Sylva subit: mittit præconem, poscat ut urbis
 Deditiõnem; at dum nullo temerarius urget
 Præmissò in vallum signo, insidiasq; parare
 Creditur, hoc errore globi ictus fulmine calcem
 Cessit: continuo hinc Gerdrutis sacra fauillis
 Perdita tecta ruunt, conflagant proxima passim
 Prædia ventorum labor & texta alta molarum.
 Hic paucis equitum emissis pedumq; cateruis
 Sæpe lacefcitius prostratâ parte suorum,
 Post aliquot collecta dies sua ducit ab urbe
 Agmina, & aduersam in ripam in Curlandica trans-
 Rura; armenta rapit, circumq; incendia latè (fert
 In templa, inq; casas, Cererisq; innoxia dona
 Promouet, exhaurit villas, & prædia vastat.
 Dumq; redit dines spolijs, prædisq; superbus,
 Atq; istis, quibus, ò Germano sanguine dignis,
 Et Turci, & Moschi exsuperat virtutibus ausa;

chimi Frid-
 rich: 35 navi-
 bus & pluri-
 mis tremiti-
 bus Dunæ
 ostium occu-
 pat:

3. Augusti

5 Augusti

B

Missò

15 Augusti

Missis alio Præcone iterum sibi dedit urbem
Postulat, at vallum intrepido responsa fragore
Obsignat, reboant fossarum concaua, nondum. (tant.
Nunquam iterant turres, nunquam tecta alta resul-

16 Augusti

Ne tamen interea quicquam intermittat inausum;
Coguntur qui clam tenent arreperere uallo,
Tormentumq; atrox, Itali dixere Petardam
Affigant portis, quo disturbata fatiscant
Claustraq; ferreaq; interuulsa repagula ruptis
Cardinibus subito vacuas rapiantur in auras.
Sed caret euentu tantus furor, improba fallis
Authores spes deprensos, & acerba reponit
Vincula, cura sagax portas, & mœnia seruat.
Nocte etiam mediâ, nebulaq; fauentibus umbris
Armatam ag greditur cymbis quæ publica Duna
Proxima prasidio defendit flumina nauim,
Sed patuit dolus, & tonitru depulsus abeno
In mare proripitur rapidis comitantibus undis.
Sic ubi Delphinû, quando simulauit in algâ (excors
Aut somnum, aut morbum recubans, circumstrepit
Turba apuarum, audetq; vagis incessere caudis;
Tum simul ac pinnis ille excitus horruit atris,
Terrificosq; feris fremitus e naribus efflat,
Diffugit illa, nigriq; petit vada tuta profundi.
Pluribus id tentat vicibus, sed inanibus ausis
Excidit, & trisli damnat sua vota pudore.

Ergo

18 Augusti
Dunamunda
obsidionem
molitur Maf-
feldensis.

Ergo aliò stat consilium, viresq; referre
Militia: Dunemundam an forte ferocibus arcem
Expugnare minis possit: loca proxima circum
Explorat, ducit fossas, atq; aggere vasto,
Vallibus, erecto metatur castra, propinquis,
Et tormentorum muros quaterie ictibus istat;
Molibus aggestis ramorum elidere fossas,
Moliri incursum, fossisq; internere vallum.
Quin etiam in victa claves sibi postulat arcis
Transcribi: Verum his respondens vocibus usus
Praefectus, claro genere, ingenioq; Bialzar:
Ite agete, & Duna quamprimum vasta fluentia
Hauritis assiduis tandem expleuistis, id ipsum
Poscite, & an vobis possit Dunamunda negari,
Deniq; consilij mecum sententia stabit;
Et tormentorum ex uallis, & turribus altis
Vastifragos trepida in castra ictibus ictus
Ingeminat, cogitq; retrò submota referre.

Hinc Mansfeldensi dubia sententia mentis
Nutat, dum cunctis conatibus irrita cernit
Vota rari: Nihil interea hinc stat velle mouere;
Ipse expectatis donec maioribus adsit
Carolus auxilijs; quem nuntia fama ferebat
Calmario innumeras portu soluisse carinas,
Iam tegere omne fretum velis, lassare gementes
Æolidas, Riga bustum apportare tremendum

2 Septemb.
de Caroli ad-
ventu, fama.

*Cynthia jam pleno reparati luminis orbe
Explicitam fratri properabat reddere frontem,
Millibus arctantur cum classibus ostia Duna,
Continuo in ripam strictis exercitus armis
Emicat hic; illac Duce Lindersone cohortes
Terram aliam appropierant, colles & proxima circum
Diffusa inuoluunt ferrato jugera nimbo.
Carolus hic totis jam tandem viribus urbis
Excidium aggredditur Riga, lufratq; coronam,
Et prope undenis circumdat moenia castris.
Ipse tenet medius partem, quae vergit in Arctum;
Hac Mansfeldensis; Dux Lunaburgicus illac
Dispositas seruant metas; caua tympana frendent,
Classicaq; lituiq; sonant, nemora omnia feruent,
Atq; in castra cadunt; totis discurritur agris,
Raptatur, trahiturq; suburbia diruta flammis
Quae superant in vallorum munimina cedunt.
Quin uero ingentes colles, vallesq; patentes
Diuidit immensa fossarum ambage latentum;
Et labyrinthicis urbem infestare cuniculis
Molitur; formidatos superare Tonanti
Certat Aolidas; tanto juga vasta labore
Continuat, tantis tellurem euiscerat ausis.
Iamq; cometarum ritu, aëstorumq; cadentium
Brontigenae capere pila per inane volantes
Flammarum à tergo erinitos ducere tractus,*

13 Septemb.
hora 4.
14 Septemb.

Sed

Sed veritas temerare urbem fossa expiat undis.

*Segnius haud contra tamen imperterrita Marti
Riga intenta suo: pugnacibus aspera pilis
Vallorum dorsa alta rigent; vexilla serenum
Applaudunt fidei crispatis fluctibus omen:
Ordine dispositus per propugnacula cinis
Excubat, expromptaq; manu pro parte gerit rem
Quisq; sua, tubulis ferratis grando globorum
Creber in aduersos desauit plumbeus hostes;
Noctes atq; dies circum vallum omne resultans
Fulminat, & nunc hos, uolucris nunc deiecit illos
Orbe ruens, equitesq;, & equos inuoluit arenis.
Nec minus ad pugnam portis animosa Iuuentus
Militibus comes ire in equis, defendere telis
Mœnia contendit patria, nec Marte sinistro
Victor in ingentes hostis persæpe cateruas
Irruit, obtundit, sternit, jam lata subactis
Captiuis vix sufficiunt ergastula Sæcis.*

*Atq; hæc diuersâ interea flum parte geruntur,
Nuntia pernici per Sæcica castra vagatur
Fama gradu; armatas propius mouisse cateruas
Leschiadum, Chotkwicida felicibus urbi
Subsidio auspicijs properare, indicere pugnam.
His super attonitus glaciato Carolus heret
Corde, nec in certas animum diducere partes,
Nec differre ualet, quin prono prornat audax*

16 Septemb.

Vesper.
Carolus ob-
uiam parat
ire Polonis.

Pondere consilium hoc; ire obuiam, & omnibus ar-
Obterere incautos, nec opino extinguere casu: (mis
Turbida jam titulum signare crepuscula noctis
Incipiunt, iubet ille tubis sparsa undiq; signa
Cogere, lustrare, & tentoria tollere, captum
Rumpere opus: Iamq; equatis utring; tenebris
Nox validissima erat, castra, & projecta relinquit
Ferramenta, rapit turmas, peditumq; caternas
Pracipitans secum, quò turbo ignobilis ira
Impulit, innocuiq; sitis male sana cruoris.

propè
Kerckholmú
confidit
Chotkovvi-
cius
16 Septemb.

Est in in conspectu Riga celeberrima quaedam
Primis Teutonice virtutis clara trophæis
Insula, quam liquidis complexus Duna lacertis
Longo aeo victi veneratur rudera templi,
Ante Liuoniacis, quod, nullum vidit in oris.
Indigena: Hanc juxta surrectis turribus olim
Quà ripa in collem radijs assurgit Eois.
Arx stabat, nunc Saxorum vestigia signat.
Diruta congeries. His, quà sub valle patente
Planicies diffusa sinu procurrit in Austrum,
Castra prior Chotkwiciades pracincta locarat,
Inq; armis hostem expectat, cuneosq; micantes
Explicat, ultricesq; vigil locat ordine turmas.

Nondum cuncta polo fugientia Lucifer astra
Impulerat, cum Duna pater concussa fragore
Riparum con vexa stupet, strepitusq; virorum,

Hin.

Hinnitusq; aduentantum cognoscit equorum:
Territus è vitreis dubium caput exserit antris;
Utq; videt latè armatas contendere turmas,
Deuexâ ceruice ad aquas, projecta remittit
Brachia, canitiem turbatâ fronte volutat,
Hasq; indignanti prorumpit pectore uoces.

Ergo me nullo bellorum sine beatum

Hinc fore stat fixum fatis? me ex omnibus unum
Delectum, in victas in quo Rhamnusia vires
Exacuat, firmetq; suas; sua constet ut orbi
Invictam, asperitas, quâ se ipsam vincere possit.
Non satis alterno toties torrente cruoris
Hæc submota vada equoreas turbasse rubenti
Limite aquas? nondum satis instratum ossibus aluc-
Albere, & metam antiqui ignorare profundi? (um
Cruelis nihil est Moschi feralis Erynnis
Tot sacris infesta mihi? nihil arma tot olim
Cinica? quando adeò præsens infanda renatis
Viribus usq; nouis belli Hydræ furoribus instet;
Perdere dum sua membra paret, tot perdita surgat
Cladibus, atq; sui cladem sibi clade perennet?
Quo ruitis miseri? quæ tanta licentia ferri?
Quis furor euerso tellurem imponere cælo,
Solis in accessum demergere lumen Averno?
Ante reluctatis patrias obnixa paludes
Gurgitibus nostra unda petet; prius effera ponti

Obici-

- Obicibus ruptis premet hos insania montes;
 Quam uos speratos hoc bello auferre triumphos
 >> Possitis. Mars injustis qui nititur armis,
 >> Aduersas acies inuicto robore fulcit,
 >> Omnia dat, dum iusta negat; dum deprimit, effert.

Ecclypsis
 Lunæ eadem
 fere hora qua
 aciem influe-
 re hostis cœ-
 pit.

En Lunam aspiciate, ut scelus auersata nefandum
 Erubuit! furas ut tenebrarum horrore micantes
 Inuoluit confusa genas! lugubribus omen.

Auspicijs, cœli reuerentia si qua, timete.

At videone etiam Germanæ signa cohortis?

O cœcum errorem! ô peruersi pectoris ausa!

Hic sedem primi fixere illustribus armis

Germani; fato postquam hæc tetigere carinis

Ignoti loca vasta soli; hæc fera pectora gentis

Notitiâ implenere DEI, cultusq; decoro:

Hic primo latites in sacri arcana Lauacri

Enitueret mei: hæc riparum florida Tempe,

Hi colles primo sonuerunt nomine CHRISTI.

Huc uos Germanæ uenistis perdere gentis

Reliquias, Germani? hic spem prosternere Rigæ,

Rigæ quæ misero mihi nunc Lux unica restat,

Gloria Christiadum, Germanæ nobilis agger

Virtutis contra fera Barbaria asbita regna;

Arctoi fultura poli, Pharos inelyta Lucis

Viuificæ; radix orbis generosa Liwoni.

At meliora DEVS dilectæ deuouet urbi:

Fallor? an ipsa quibus jam feruida permeat astra
Votorum radijs vada concaluere profunda!

Abijcite arma citi, & dextras submitтите paci;

Aut si bellandi sedet obfirmata cupido

Pergite, & aternis hinc uestris discite damnis

Quam pugnare graue, & quam sit spes vana trium-

phus in aduersis Deus est si partibus ultor. (phi,

Dixerat; & rutili repetit penetrale profundi:

Circolorum in faciem sinuatis fluctibus unda

Iustitia latum victricis comprobat omen.

Ecce autem obstipo tanten haud minus agmina

Instigans agit in fatalem Carolus horam. (nisi

Nimirum injustus caeco ruit impetus ausu,

Supplicijq; moram, quod seruum creditur instans

Lucro habet, imponit vadimonia lenta futuro.

Ergo altum exsuperans collem locat ordine turmas,

Et peditum latis dextrum, latisq; sinistrum

Pratexit cuneis, intendit fulmina abena.

Iamq; latent tecta horridi fastigia collis;

Imbribus & telis sic nubila foeta coruscis

Inuoluunt furuis terroribus Appenninum.

Mors super atra uolat Stygijs emissa latebris,

Et nunc palenti hos, nunc illos afflat biatu;

Iam funestiarum in miseros pensum omne sororum

Scinditur; assultant Furia astridentibus Hydris.

Stat valle aduersis etiamnum cuspide sicca

C

Mars

Carolus Col-
lem Vbi arx
olim Kerck-
holmum oc-
cupat sum-
mo mane.

Mars minitans, animos & fortia pectora flammis
Leschiadum iusta succendit proximus ira.
Illis ferratos ultra thoracis anbeli
Efferuent animi, obsistunt fulgetra serenae
Crebra oculis, galea exultant horrore comarum:
Fulmineis tubulis, capulisq;, hastisq; paratas
Atterit ira manus; quin & flammantur in hostem
Cornipedes, morsu ora sonant, niueo ardua numbo
Colla fluunt, tolluntq; armos equitemq; fatigant,
Stare adeo miserum; crura irrequieta morantem
Incursum cita per vestigia mille frequentant.
At Chokwiciades, cui fronte seuera modesti,
Augustiq; hilaris maiestas pectoris equa
Temperie allucet: qua non elata secundis,
Nec jacet aduersis; Seruat confine timoris
Audacisq; astus; festino obit agmina cursu
Vectus equo, quo non rapidis volat ocyor alis
Pegasus; Aurora cui cedat nuntius Aibon.
Qualis cura animo vectori fulminis acri
Aestuat, in primas quando instigare rapinas
Nisus natorum satagit, super arduus alis
Increpat, & circum subiens modo conducet orbem
Arctare, effuso modo praeuius impete fertur,
Inuitatq; sequi, audacesq; modo obuius urget.
Sollicitam sic in partes mentem expedit omnes,
Et regit, & firmat dictisq; hortatur amicis.

Nunc

Nunc animis opus, & socij, nunc pectore firmo,
Vincimur ut quantū numero, tantum excita virtus

Acrius exsuperet, nunc promptius incitet arma
Laudis amor, qua vera suo discrimine crescit:

Ex facili vulgare decus: Quod pravius horror

Erigit, & dubijs per magna pericula fatis

Dispensat, claro geminat splendore triumphos.

Et nostris Sperate, Deus cognatibus olim

Qui favit, Deus ille, Deus, Deus his quoq; praesto

Nunc erit, atq; istos cuneos, atq; agmina densa

Disturbata dabit meliori per via causa.

Continuo, clamorq; virum, clangorq; tubarum

Insequitur; caelum hinnitus pertentat equorum.

Interea jam Dux Fridericus trans vada Dunae

Incensus patriae, et fidei, & virtutis amore,

Quo se Teutonicis jamdudum Heroibus aequat,

Opportunus adest, atq; instructa agmina jungit.

Tum vero tormenta quibus fiducia prima

Succus in aduersos ex alto detonat, & mox

Turma ruit subter, primisq; excursibus usa

Exsinuat, retrahitq; gradus, hastisq; lacescit

Protensis, qui non jam ultra cunctantur, acutis,

Obuia cuspidibus sed jactant tela, Polonos.

Iamq; in transuersos Dombrouius impete recto

Agmen agit primus, cuneosq; & ferrea rumpit

Spicula: venantium non tanto Hyrcana phalanges

Copiae Chot-
kovviticij
3000

Caroli autem
supra 12000

Dux Curlan-
diae 300
equitibus sub-
sidio venit
Polonis.

Fulmine præcipitat, rabidisq; ad humũ unguibus ur-
Tygris, ubi indomitis sua pignor vindicat iris: (get
Illum subsequitur diuerso Lascius acer
Limite; Parte aliã Curonun Reccius infert
Subsidio turmas: illa perniciousis alis
Peruadunt toties, iterumq; iterumq; reflexis
Disiiciunt rabiem hostis equis; ceu turbine torto
Circius exangues stipulas jejunaq; succo
Raptat agens folia, & flauas prosternit aristas.
Iam totis acies connixa viribus instant;
Fulgura fulguribusq; hastisq; retunditur hasta,
Ense minax ensis, pede pes, densusq; viro vir.
Incitata rabies & vita prodiga virtus
Acrius emisere animos, iactata cruorem
Tela pluunt, galeaq; ruunt, concussa fragore
Terra fremit latè: Non tanta, furentibus Austris,
Cùm mare diripitur, vapulantis littora plangunt:
Nec fragor Hercinia tantus, cùm Iuppiter omni
Arce tonat, streperãq; horrentem grandine nubium
Proruit, antrorumq; graui caua verberat imbre.
Pulueris & fumi alternatis nubila cœlum
Turbinebus rapiunt, reteguntq; ; frementibus aër
Glandibus arctatus non sufficit, obuia perdit
Vulnere; corporibus jam terra cadentibus ultra
Non satis: occumbunt hinc cæco Marte perempti
Ductores primi Suecorum; hinc clarus equestri

Laude olim Linderson, dum meliora secutus
 Castra, foret patriæ clypeus jacet, occidit illic
 Lunaburgiæ vernanti in flore Iuventa.
 At Mansfeldensis uersis petit auia turmis
 Degeneremq; fugam trepidis malè fortis habenis
 Pracipitat; lato insurgunt clamore Polonorum
 Ardentes turme, lassos geminata lacertos
 Vis ciuitat, atq; nouis in cadem exasperat iris.
 Qualiter exultant flammis crepitantibus ignes
 Arentem in siluam fremitus animantibus Euris,
 In cinerem umbra ruit, rapidis virgulta fauillis
 Hausta solum latè retegunt quâ luce debescunt.
 Sanguine sic rorante coruscat acinace, Et hostis
 Colla ferit, galeas diffindit, dissipat hastas
 Lescbiadum indefessa manus: jam cuncta cruore
 Fumant, atq; uno constricta cadauere pallent
 Ingera, quàm latè prospectus tendit ab ipso
 Colle, modo infestis qui horrebat nubilus armis.
 O rerum, fatiq; vices! qui immanibus iris,
 Fulminibusq; atris fidens, Et mille cateruis
 Diris implebat nostrum terroribus orbem,
 Territus ipse fugit, virgultaq; cuncta tremisit;
 Iamq; timet sua castra, quibus sex ante timendus
 Horarum spatia arcta fuit; qui mente profundâ
 Hauserat urbis opes, jam vita incertus oberrat:
 Nam Chotkwiciades fugientem ultricibus urget

Spatio duarū
 horarum su-
 pra 8903
 Suecorū ca-
 si, Tot enim
 post aliquot
 dies a Rigen-
 sium subditis
 sepulti.

Choctvici9
Vexilla retu-
lit 56
9 Tormenta
ænea.

A tergo assultans turmis; desertaq; castra
Occupat, ereptis signis, spolijsq; receptis
Conserit, armentis, gregibusq; & curribus explet.
Tum vero hinc illac absentem ad fluminis Aë
Persequitur ripam; simul hæc mittuntur ab urbe
Turma equitum, peditumq; manus, tormentaq; ahe-
Ut fuga quos cunctis trepidos disperserat agris (na
Excipiant, properentq; citis prohibere phaselis;
Et classem, cui jam velorum arrexerat alas
Ventorumq; timor, modo quos terrebat atroci
Flammaram aduersos fremitu, obliquante secundo-
Affatu auxilium emendicat, faucibus imis (rum
Herentem Duna exturbent, aut gurgite mergant
Sed timidis Damis, Cernuq; fugacior hostis
Præuenit, atq; globi jactum se proripit extra;
Utq; quibus gemina est undis, terrisq; fruendi
Natura, incursum conterrita monstra virorum
Profiliunt in aquas, in aquis sua summa salutis
Præsidia, audacisq; fugæ venerantur asylon.
Sic ruit in naues, spolijs quas falsus onustas
Hinc modo sperabat, vitæ ingrataq; salutis
Solvit, pœnarumq; sibi formidine pœnas
Fœnorat, exitijq; fugâ sua tormina acerbat.

Discite mortales reuereri iusta lehouæ
Iudicia, iniustis diffidere, discite, causis;
Sera quidem, tantò granior manet ira scelestos.

*At tu, quem tantis meritis Pollentia caelo
Euehit, & rarâ circumdat tempora laurus.
O Chotkwiciada salue; quem numine tanto
Impletum DEVS extremo succurrere saeclo
Elegit, dignum, sua quo miracula firmet.
Posteritas te sera canet, te Riga loquetur,
Donec in Oceanum liquido fluet agmine Duna.
Te vero felicem urbem si dixero Riga
Fer precor, & cunctas hinc obliuiscere clades.
Atq; his te dignam tum demum crede, triumphis,
Si minimè dignam reputaueris, hincq; mereri
Assuescas, Parere DEO, justisq; Placere
Consilijs, dum contendas, & sanguine digna
Pectora Germano candoris aperta modestè
Conserues, studijsq; tibi concordibus adsis.
Sic tua perpetuis pax aurea tuta coronis
Mœnia circumdet, sic iusto chara lehoua
Arctoi superes decus & Constantia mundi:
Quam metuant post hac rabidi infestare tyranni.*

EPIGRAMMA

ad

Deum ter Optimum Maximum.

Vstus, jo, Deus injusti vindicta furoris
Regnat adhuc, justis dextera justa fauet.
Iustus, ab æterno justæ Deus omnibus iræ
Temporibus nostro tempore justus adhuc;
Iustus jo, injusti victor signa effera Martis
Per nostros latè diruta strauit agros; (naci
Mordet humum en morsu injustus, qui nostra mi-
Hostis acerbabat mœnia, mordet humum.
Iuste Deus, tua iudicia hæc justissima laudo,
Hæc sunt Iustitiæ clara trophœa tuæ.
Ite hastis, & fulminibus confidite ahenis,
Nobiscum fortis dextera justa Dei.
Virtus nostra Deus, Deus est victoria nostra,
O tutum justo fidere posse Deo!

Ad Serenissimum & invictissimum

Sigismundum III. Poloniæ
& Sueciæ: Regem.

Rex invictæ, tuis victoria septima turmis
Parta, Livoniaci spes animosa soli;
Hostis ut assuescat nihil hinc rabida arma timere,
Funere sedmersum tollere ad astra caput.

Sic

Sic porro nostra fauceas Sigsmunde saluti,
Sic radiet justis cura paterna tonis,
Ceu fauet aternus Rex vestris fortibus armis,
Agmina dum justâ perfida clade premit:
Et qua tam miseris deleta Livonia fatis,
Exitij poterit non meminisse sui;
Quin cecidisse juvet, tam claro fortiter ortu
Surgere, tam justis, cui datur auspicijs.
Mortalis cadere est sua per fastigia labis,
Divina ex, nibilo surgere laudis opus.

Ad Illustrissimum Carolum
Chotkovvicium.

Men erat: SEMPER VICTOR CHOTKVVICIVS
Omnis exulta luce Thalia tui. (ESTO

En iterum victor nostræ CHOTKVVICIVS urbis
Tristia depellit nubila fronte sua.
In plausus vertit gemitus, in gaudia curas,
Torua serenato mœnia honore replet.
Qualis in imbelles capreas Aquilæ imperus urget,
Irruit, extinguit tundit, ad astra rapit.
Talis in armatas, obfirmatasq; catervas
Fertur, & invictâ proterit arma manu.
Marte tuo injusto placeas tibi Græcia mendax,
Mars CHOTKVVICIADES justior hic mihi sit.

Hic cœli invidiam nostræ Telluris amore
Ampliet, ut cœli hîc regna quæta locet.

Ad Illustrissimum Ducem Curlan-
diæ & Semegalliæ.

E patria te Iustus amor justissime princeps
Armat in injusti perfida tela Ducis;
Maior & hoc forti regnat sub pectore virtus,
Quo minor attrito cladibus orbe cohors. (no,
Maçte fide atq; animo hoc Germano sanguine dig-
Germani hîc superes sanguinis almus apex.

In Comminationem Hosti fugatõ.

O Vomica Sueci, & Germani sanguinis atræ,
Perniciem in vestram dira venena alitis.
Injusta innocuis dum civibus arma paratis
Vindicis induitis spicula visceribus,
Sic est: Consilij, fideiq; expertia bella
Mole suâ fidunt in sua supplicia.

ODA

Pro impetranda Pace & destruendis hostis conatibus.

NOBILISSIMO ATQUE AMPLIS-

simo viro Dño. Casparo vom Höffe / Consuli

& Præsidi districtus Rigenstium dignissimo dedicata 9 Augusti.

IOVA, qui iusta regis æquitate

Orbis effrenes fremitus & acri

Fulmine ardentis populos rebelles

Disiicis ira.

IOVA, regnorum varios potenti

Terminos dextrâ statuens mouensq;

Et ducum attollens animos, premensq;

Lancibus æquis.

IOVA, qui pacis cumulas sereno

Regna prouentu, atq; eadem seверо

Vertis, excindisq; trucis tumultu

Turbida belli.

Aspicias, qui nos miseros cruentis

Pertinax belli rabies procellis

Raptet, ut finis neq; sit malorum,

Nec modus ullus.

Quid fames, pestis, graue quidq; bellum
Maximè intenso potuere iunctim
Robore, exemplis tulit hæc nimis quàm

Terra nefandis:

Queis nec humanæ graviora mentis
Fingere audaci novitate mendax
Vis potest, nullis neq; quæ figuris

Lingua profari.

Sanguinis lege, & reverentiâ almâ
Ruptâ & effractâ jacet heu, nefas heu
Ipsa Natura, & Pietas pudendis

Obruta monstris.

Sensimusq; , omni nec adhuc levati
Parte, subtenso ferimus dolore,
In Scelus quantis tua iusta flagris

Sæuiat ira.

Culpa sed nostra his meruit fatemur
Plura, & inflictu asperiora acuto,
Si pati plusve, asperiusq; quicquam

Possit homullus.

Vah pudet, luxu male diffluentes,
Turpibus flammis male prurientes,
Invicemq; immitti odio æstuantes

Movimus iram.

In gula, & fastus solidis triumphis
Laus fuit, pernox studiumq; honorq; ,

In

In cadorum insanâ acie perire aut

Vincere virtus.

Vah pudor nobis tibi sed I E H O V A

Integræ lux Iustitiæ refulget,

Integra æquali pariter vigore

Gratia abundat.

Ergo clementi radio, seuero

Fulmine oppressos gravioris iræ,

Gratiæ illustra tibi dedicatæ

Gentis acervos.

Parce, vastatæ cineres supremos

Vivido dulcis recreare pacis

Gaudio tandem properes, & iræ

Condere tela.

Gratiæ miti renova calore,

Cladium obtritos rabido furore,

Tolle contusos scelerum pudore

In gremium alium.

Pœnitet vitæ quia nos prioris,

Ergo pœnarum quoq; pœnitebit

Te pater, porro quibus hunc tuum orbem

Perdere pergas.

Vulnerum qui autor fueras, salutis

Idem eris, qui nos tenebras ad Orci

Vsq; deprelli, retrahes quoq; idem in

Luminis oras.

Emi-

Emicet lætis igitur triumphis
Brachium in cæcos rabientis hostis
Impetus, vis disiliat, malæq;

Perfidia artes:

Quale jactatis Davidis lacertis
Præsto erat, fundæ juvenilis ictu
Dum ruit vasto Goliath timendum

Corpore monstrum:

Quale dilectis Iosua catervis
Milicans fastus temerariorum
Fregit, & regum dominantium acres

Contudit iras,

Quale dementis Pharaonis ausa
Fluctibus dans ludibrium, atq; cœnam
Piscibus rubri maris insolenti

Laude refulsit.

En denuo urbem tibi dedicatam
Perditæ radicem, animamq; terræ
Afflat hostilis rabies, animisq;

Grandibus urget:

Templa in extremo tibi condita orbe,
Templa gentilis populi renati
Gaudijs sacris celebrata flammis

Impius aufert.

Surge, surge, iræ rapidisq; flammis
O I O V A hanc cæci rabiem furoris